

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seuranta koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

Valtionvarainministeriölle annettava ohjausvaltuus voi selkeyttää vastuita ja parantaa varautumisen yhdenmukaisia toimintamalleja valtakunnallisesti. Tämä voi hyödyttää erityisesti pienempiä kuntia, joiden resurssit ovat rajalliset. Ohjauksen tulisi kuitenkin säilyä informaatio-ohjauksen tasoisena siten, että kuntien itsehallinnollinen rooli säilyy eikä muutu ajan myötä kunnille sitovia velvoitteita lisääväksi normiohjaukseksi. Ohjauksen tulee myös olla selkeää, eikä epämääräistä esimerkiksi suositusten muodossa. Lisäksi ennen muutosten tekemistä on syytä tarkastella huolellisesti nykyistä varautumisen ohjausta ja sitä, että uusi ohjausrooli ei johda epäselvään toimivallan jakoon tai kuntiin kohdistuvaan päällekkäiseen tai ristiriitaiseen ohjaukseen. Valtiovarainministeriön uuden ohjausroolin kuvauksen tulee laissa olla tarkkarajainen.

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Kaikilla kuntalaisilla, myös vaikuttamistoimielimillä, on nykyisinkin mahdollisuus kuntalain 23 §:n mukaisen kuntalaisaloitteen tekemiseen. Lakiin tehtävä muutos ei muuta nykytilaa tai vahvista vaikuttamistoimielinten osallistumismahdollisuuksia.

Vanhusneuvoston nimeäminen uudella ja kunnittain mahdollisesti erilaisilla tavoilla saattaa aiheuttaa epäselvyyttä vanhusneuvoston roolista lain mukaisena vaikuttamistoimielimenä. Kun yksi yhteinen nimike vanhusneuvosto-nimike poistuisi käytöstä, jouduttaisiin kunnittain tarkistamaan aina hallintosäännöstä, minkä niminen ikäväestön yhteenliittymä missäkin kunnassa on lain tarkoittama vaikuttamistoimielin. Mikäli nimikettä lakiin muutetaan, toivotaan, että lakiin otetaan yksi ainoa uusi nimike, joka on kaikissa kunnissa sama. Kunkin kunnan tulisi muuttaa hallintosääntöään nimikkeen osalta, mikä aiheuttaisi tarpeetonta hallinnollista työtä kaikissa Suomen kunnissa.

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

Kuntakonsernin kokonaisvarautumisen vahvistaminen on kannatettavaa ja on hyvä, että kunnassa tarkastellaan konsernitoimintoja myös varautumisen näkökulmasta siten, että kunnallinen

palvelutuotanto kykenee toimimaan myös häiriötilanteissa. Tämä on erityisen kannatettavaa varautumisen kannalta kriittisten konsernitoimintojen osalta. Yhteneväisten määräysten antaminen konserniohjeessa kaikille konserniyhtiöille on myös järkevää. Määräysten tulee kuitenkin olla kunkin kunnan riskiarvioihin perustuvia. On tärkeää huomioida, että tässäkin asiassa kunnalla tulee edelleen olla itsenäinen harkinta- ja päätösvalta siten, että toimet ovat kunnan toimintaympäristöön suhteutettuja.

Mikäli asiaa ohjataan lakitasoisesti, tämä käynnistää konserniohjeiden uusimisen kaikissa kuntakonsernin käsittävissä kunnissa sekä aiheuttaa myös uusia velvoitteita konserniyhtiöille.

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

Riskien ja epävarmuustekijöiden kuvaaminen toimintakertomuksessa lienee pääsääntöisesti jo vakiintunut käytäntö. Veloitteet on kirjattava siten, että toimintakertomuksessa ei tule julkisesti luovutettavaksi varautumiseen, kriittiseen infrastruktuuriin ja turvallisuuteen liittyvää tietoa. Riskiarvioinnin sisällön tulisi olla strategisella ja taloudellisella tasolla.

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

Ei kommentteja.

Muut huomionne esitysluonnoksesta

Lainsäädännön muutoksia ei tule ottaa käyttöön takautuvasti. Mikäli lakimuutos aiheuttaa kunnille lisävelvoitteita ja lisää hallinnollista työtä, ne tulee korvata kunnille taloudellisesti täysimääräisesti.

Saastamoinen Kaisu
Muuramen kunta - Kunnanhallitus